

Det Anarkistiske Bibliotek

Arbejderkvinden

Christian Christensen

Christian Christensen
Arbejderkvinden
19. juli 1920

Hentet 05/03/17 fra <https://web.archive.org/web/20071013211931/http://www.anarkister.dk/arbejderkvinden.htm>
Fra det syndikalistiske tidsskrift *Solidaritet*.

da.theanarchistlibrary.org

19. juli 1920

I en tid, hvor nationale og sociale storme raser ud over folkehavene og skaber sværdets og ordets store, ombruste helte, vil måske mange mene, at skyggens børn, de navnløse tusinder stille arbejdere, ikke bør drages frem af ubemærkethedens skjul.

Men har det ikke altid været således, at de store helte var og blev skum på overfladen, mens de tavse skyggers navnløse tusinder var dem, der ved deres ubemærkede flid og arbejde bar samfundet oppe og frem både i stormenes og stilhedens rindende tider?

Jo således var og er det. Derfor har heltene højst skænket slægten en værdiløs mindsten, mens skyggens stille børn har skænket os hele den mægtige rigdom, vor kultur udtrykker, lige fra den dyrkede jord og boligen til maskinen og bogen.

Alt, hvad vi har arvet, er deres værk, og alt hvad der stadig skabes, er deres værk.

Derfor skal vi aldrig blive træt af at nævne dem og kalde dem ud af skyggens tavse tilværelse, frem til solen til forståelse af deres eget værd, til nydelse af deres eget værk og glædens løn som livets ret.

Og dybest i skyggens gem sidder arbejderkvinden, forglemt ofte af dem, der står hende nærmest.

Ja vel drages kvinden frem så ofte, men hvilken kvinde? En sprællende knejpesangerinde, en fejret teaterprimadonna, en affekteret, vrøvlede forfatterinde, en finere demimonde, en tomhjernet modedronning, en emanciperet valgretstosse o.s.v., jo mere unyttig, jo mere skabagtig, jo større chance for at bemærkes og fremdrages til borgerlig abebeundring.

Men hvor er beundringen, hvor er agtelsen for hende, der sidder indestængt bag fabrikkernes og kasernernes skidne mure og slider slægtens største mission og arbejde frem, ofte langt over evne og kræfter, til uvurderlig nytte for det hele samfund?

Hvem agter hende, hvem beundrer hende, hvem synger hendes pris og opmuntrer hende i hendes svære kamp?

Ingen.

Og er det dog ikke således, at netop arbejderkvinden har måttet tage de største byrder af tidens samfundsstorme? Jo, også i dette tilfælde gælder det, at alt, hvad der syndes deroppe, synker tilbunds som straffende byrde på dem, der er klemmt dybest nede.

Vi mandlige arbejdere har knurret og imellem vel også bekæmpet de rige spekulanter opskruede varepriser, men hvem har båret de tusinder forsørgerbekymringer, som spekulationspriserne skabte? Var det ikke den lille ugeløns

administrator, var det ikke vore kvinder, vore hustruer og mødre? Jo, det var disse tusinder navnløse, flittige og opofrende kvinder, som deler vort liv, ja, som heltemodigt og hengivent deler vort trælsomme liv.

På deres skuldre hviler centnertungt alt, hvad de store, dem med de kendte og fine navne, skabte gennem dyrtid og åger. Alle store fortjenester, alle orgierne, alle nydelserne ligger som en byrde, som et bjerg af navnløse, årelange lidelser, kampe og ofre på arbejderkvinders skuldre.

Lad os da tale sagte om heltene, også indenfor arbejderklassens egen lejr. Har ikke vor elendige fagbevægelse og dens helte sin part af skylden her?

Hver slet overenskomst, der er afsluttet med vore udbyttere, har bundfældet sig i det fordømmelige og i sine virkninger uberegnelige forhold, at flere og flere tusinder af arbejderkvinder er jagne fra hjem og børn ud som trælle på fabrikkerne.

Den voksende forbryderskare, den voksende demoralisering er kun et enkelt talende vidnesbyrd om, hvad vi tabte, da vi jog hende bort fra hendes naturlige og i forvejen byrdefulde opgave som hjemmets administrator og børnenes opdrager – et forhold, hvor hendes kræfter måtte give tabt.

Vi taler om helte; men findes der større helte end disse vore egne kvinder, som slider på arbejde om dagen og morgen og aften, ja langt ud på natten strider den tunge, trælsomme strid for at holde børn og hjem oppe over elendigheden og dens uvægerlige følger.

Gid vi mænd måtte vågne til mere kærlig forståelse af vore kvinders arbejde og opofrelse, da ville klassekampen få en anden karakter og marchen mod en lysere tilværelse gå hurtigere frem; thi da ville vi ikke ved visse lejligheder nøjes med en tom smigrende anerkendelse af deres ligeberettigelse; men vi ville knytte dem inderligt til os i vor kamp og strid; thi netop de har den største betingelse for at forstå, at livets og glædens betryggelse kun vindes derved, at vi ikke alene bestemmer lønnens størrelse, men også vareprisernes størrelse, og at dette kun kan vindes på arbejdspladsen – hvor varen produceres.

Arbejderkvinden er skolet i livets hårde realistiske skole, og kun fordi vi mænd aldrig har gjort noget alvorligt for at give hende forståelse af syndikalismens logiske realisme, har vi ikke vundet hende endnu.

Men gør vi det – og det er vor uafviselige pligt – da vil hun i den store klassekamp, som hun nu er det i hjemmets kamp, blive vor bedste kammerat.